

Karta opisu zajęć - Sylabus

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

I. INFORMACJE PODSTAWOWE

Nazwa zajęć: **ADAPTACJA DZIECKA W PRZEDSZKOLU
I
W SZKOLE**

Cykl kształcenia rozpoczynający się
w roku akademickim 2023/2024

Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, jednolite studia magisterskie o profilu praktycznym

Język wykładowy: polski

Rodzaj zajęć: wsparcie rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym

Rok studiów: II

Semestr: 4

Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 4

Koordinator zajęć
Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:

Jednostka organizacyjna: IWydział Humanistyczny

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:

Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	45	RAZEM:	

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Podstawowa wiedza z teorii kształcenia i teorii wychowania, psychologii ogólnej, pedagogiki oraz socjologii.

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

- Zdobycie wiedzy w zakresie procesów adaptacyjnych dzieci.
- Rozpoznawanie potrzeb i możliwości dzieci oraz wykorzystywanie tej wiedzy w procesie adaptacji dziecka.
- Organizowanie przestrzeni uwzględniającej specyficzne potrzeby i możliwości poszczególnych dzieci w procesie adaptacji.
- Rozwijanie kompetencji społecznych, umożliwiających tworzenie atmosfery sprzyjającej budowaniu pozytywnych relacji, pomiędzy członkami procesu adaptacji (dziecko, rodzic, nauczyciel).

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW

Efekty uczenia się określone dla zajęć w kategorii wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne oraz metody weryfikacji efektów uczenia się

UWAGA:

Dzielimy efekty uczenia się określone dla zajęć na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone dla zajęć efekty uczenia się nie muszą obejmować wszystkich trzech kategorii i zależą one od formy zajęć.

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W01	zasady organizacji optymalnego środowiska edukacyjnego w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej: możliwości wykorzystania w codziennej praktyce edukacyjnej różnorodnych sposobów organizowania środowiska uczenia się i nauczania, organizację środowiska wychowawczego przy uwzględnieniu specyficznych potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci, uczniów lub grup, a także potrzebę wykorzystywania w pracy z dzieckiem lub uczniem informacji uzyskanych na jego temat od specjalistów, w tym psychologa, logopedy, pedagoga, lekarza, oraz rodziców lub opiekunów;	K_W05
Umiejętności - potrafi		
U01	wykorzystywać w codziennej praktyce edukacyjnej różnorodne sposoby organizowania środowiska uczenia się – w sali lub klasie, poza placówką systemu oświaty i w środowisku lokalnym, dostarczać dzieciom lub uczniom różnych źródeł, w tym za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnej, gromadzenia doświadczeń i okazji do zaangażowanego uczenia się;	K_U03
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K01	budowania relacji wzajemnego zaufania między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacji;	K_K03
<p>UWAGA! Zaleca się, aby w zależności od liczby godzin zajęć, liczba efektów uczenia się zawierała się w przedziale: 3-7, ale są to wartości umowne.</p>		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Mapa kategorialna podstawowych pojęć: adaptacja, przystosowanie, diagnozowanie adaptacji, obowiązek szkolny.	wykład	wykład, prezentacja multimedialna, dyskusja	kolokwium zaliczeniowe
TP-02	Trudności adaptacyjne dzieci i sposoby ich diagnozy.	wykład	wykład, prezentacja multimedialna, dyskusja	kolokwium zaliczeniowe
TP-03	Bezpieczeństwo dzieci w przedszkolu i szkole. Projektowanie działań.	wykład	wykład, prezentacja multimedialna, dyskusja	kolokwium zaliczeniowe
TP-04	Rola rodziców i nauczyciela w adaptacji dziecka w biegu życia. Projektowanie działań.	wykład	wykład, prezentacja multimedialna, dyskusja	kolokwium zaliczeniowe
TP-05	Samodzielność dziecka a adaptacja.	wykład	wykład, prezentacja multimedialna, dyskusja	kolokwium zaliczeniowe
		ćwiczenia		
TP-06	Samodzielność i niesamodzielność dziecka w wieku przedszkolnym.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie ustne prezentacja tematyczna dyskusja
TP-07	Pozycja społeczna dziecka w grupie. Koleżeństwo i przyjaźń.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie ustne prezentacja tematyczna projekt
TP-08	Konflikty między dziećmi.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie ustne prezentacja tematyczna projekt
TP-9	Profilaktyka zagrożeń związanych z adaptacją w przedszkolu.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie ustne prezentacja tematyczna projekt
<p>Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć, powinny być zróżnicowane w zależności od kategorii, tj. inne dla kategorii wiedza i inne dla kategorii umiejętności i kompetencje społeczne.</p> <p>Dla wykładu:</p> <p>* np. wykład podający, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy</p> <p># np. egzamin ustny, test, prezentacja, projekt</p> <p>Zaleca się podanie przykładowych zadań (pytań) służących weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć.</p>				
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Nasze dziecko: rozwój, pielęgnowanie i wychowanie, red. nauk. Roma Rokicka-Milewska; aut. Lidia B. Brydak, Warszawa 2007
2. Witamy w przedszkolu: wspomaganie procesu adaptacji dziecka do środowiska przedszkolnego, Anna Klim-Klimaszewska. Warszawa 2010
3. Przystosowanie szkolne dzieci sześciolatków ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, Marzena Buchnat. Leszno 2013
4. Edukacja przedszkolna, pod red. Kazimierza Gduli. Leszno 2009
5. Diagnoza całościowa w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej: wybrane problemy i rozwiązania, Stanisława Włoch, Agnieszka Włoch. Warszawa 2009
6. Rzeczywistość dziecka, pod red. nauk. Jana Krukowskiego, Tarnów 2012
7. Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży: aktualne problemy teorii i praktyki pedagogicznej, red. nauk. Beata Komorowska, Piotr Mazur, Chełm 2014
8. Czasopisma - „Wychowanie w Przedszkolu”, „Bliżej Przedszkola”, „Doradca Dyrektora Przedszkola”, „Dyrektor Szkoły”, „Życie Szkoły”, „Remedium”, „Nauczanie początkowe: kształcenie zintegrowane”,

Literatura uzupełniająca:

1. Bloomquist M., L. Trening umiejętności dla dzieci z zachowaniami problemowymi: podręcznik dla rodziców i terapeutów. Kraków 2011
2. Pedagogika wczesnej edukacji: dyskursy, problemy, otwarcia / red. nauk. Dorota Klus-Stańska, Dorota Bronk, Anna Malenda. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Żak Teresa i Józef Śnieciński, 2011
3. Faber A., Mazlish E, Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły. Poznań 2001
4. MacKenzie R., Kiedy pozwolić?, kiedy zabronić?: łagodnie, konsekwentnie, z szacunkiem. Sopot 2012
5. Edyta Gruszczyk-Kolczyńska, Ewa Zielińska, Jan Amos Jelinek, Starsze przedszkolaki: jak skutecznie je wychowywać i kształcić w przedszkolu i w domu, praca zbiorowa pod redakcją Edyty Gruszczyk-Kolczyńskiej; Kraków 2016
6. Jolanta Karbowniczek, Małgorzata Kwaśniewska, Barbara Surma Podstawy pedagogiki przedszkolnej z metodyką, Kraków 2013
3. Socjoterapia w pracy z dziećmi i młodzieżą: programy zajęć. Część 3, pod redakcją naukową Ewy Grudziewskiej, Warszawa 2017.

III. INFORMACJE DODATKOWE**BILANS PUNKTÓW ECTS****OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	45
Praca własna studenta	75
SUMA GODZIN:	120

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 4	1,5
	Praca własna studenta		2,5

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Praca własna studenta musi być precyzyjnie opisana, uwzględniając charakter praktyczny zajęć. Należy podać symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy oraz metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej.

Przykładowe formy aktywności: (1) przygotowanie do zajęć, (2) opracowanie wyników, (3) czytanie wskazanej literatury, (4) napisanie raportu z zajęć, (5) przygotowanie do egzaminu, opracowanie projektu.

przygotowanie do zajęć – W01, U01, K01 – (kolokwium zaliczeniowe, zaliczenie ustne, prezentacja tematyczna, projekt, dyskusja)

czytanie wskazanej literatury - W01, U01, K01 – (kolokwium zaliczeniowe, zaliczenie ustne, prezentacja tematyczna, projekt, dyskusja)

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca:

- aktywność, regularność uczęszczania, terminowość i kreatywność studenta podczas realizacji cząstkowych prac w czasie trwania zajęć (docenienie zaangażowania w wykonywanie bieżących poleceń, zadań, scenariuszy, projektów – pochwała, docenienie wysiłku na forum grupy, odznaczenie aktywności plusem; rozbudzenie zainteresowania prezentowaną problematyką do tego stopnia, że uczestnik zaczyna zadawać pytania, dyskutuje, zgłasza własne oryginalne pomysły, dzieli się refleksjami)

- dążenie, by w czasie zajęć postępowanie studenta regulowane było przez system wartości etyczno-moralnych

Ocena podsumowująca:

Na ocenę **dostateczną** student prezentuje wskazane przez nauczyciela, kluczowe dla przedmiotu wiadomości i umiejętności ze znaczną pomocą wykładowcy.

Na ocenę **dobrą** student potrafi samodzielnie zaprezentować wszystkie wskazane w sylabusie wiadomości i umiejętności (efekty uczenia się), korzystając sporadycznie ze wskazówek nauczyciela (jego uzupełnień, uściśleń).

Na ocenę **bardzo dobrą** student płynnie, poprawnie, w sposób kompletny, niewymagający uzupełnień, poprawek, uściśleń, zadawania dodatkowych pytań i w pełni samodzielnie prezentuje wszystkie wskazane w sylabusie efekty uczenia się. Wykazuje się biegłością, operatywnością wiedzy, refleksyjnością i samodzielnością logicznego myślenia, a także przejawia świadomość dążeniem do samorozwoju.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ - istnieje możliwość prowadzenia części zajęć wykładowych zgodnie z obowiązującymi przepisami i wymogami - Zarządzenia Rektora nr 4/2021 oraz 135/2022)